

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **K. Š.**, zastoupený Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Pod Kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2022, č. j. JMK 7916/2022, sp. zn. S-JMK 5042/2022/OD/VW, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 1. 2023, č. j. 22 A 11/2022-43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Správní orgány uznaly žalobce odpovědným za spáchání 3 přestupků provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Přestupků se dopustil tím, že nezajistil, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla silničního provozu, neboť nezjištěný řidič jeho vozidla třikrát překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci Telnice. Za tento přestupek mu uložily pokutu ve výši 3 750 Kč.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, které krajský soud vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění rozsudku krajský soud zdůraznil, že ačkoli ve věci není sporné, že v době spáchání přestupku byl v registru vozidel zapsán jako provozovatel vozidla spolek Share CAR!, z.s., správní orgány jednaly v řízení se žalobcem, kterého jako provozovatele vozidla shledaly odpovědným za spáchání přestupků.

[3] Krajský soud si byl vědom skutečnosti, že statutárním orgánem spolku ShareCAR!, z.s. je Petr Kocourek, který je soudům znám z úřední činnosti jako osoba využívající nejrůznějších obstrukčních taktik v řízeních o přestupcích. Současně však s odkazem na konstantní judikaturu NSS upozornil, že přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním

provozu se může dopustit pouze provozovatel vozidla, jedná se o přestupek s tzv. speciálním subjektem. Definice pojmu provozovatel vozidla je dle krajského soudu založena na evidenčním principu, není tedy rozhodné, kdo je vlastníkem vozidla dle předpisů soukromého práva. Krajský soud upozornil, že ve skutkově obdobné věci, kde byla v rozporu se zákonem taktéž vyvozena odpovědnost vlastníka za přestupek provozovatele vozidla, byla kasační stížnost žalovaného správního orgánu odmítnuta pro nepřijatelnost. K argumentaci zneužitím práva krajský soud souhlasil se žalovaným do té míry, že jednání směřující k evidenci určité osoby za úplatu jako provozovatele vozidla, sleduje-li vlastník tímto jednáním to, aby v silničním provozu nenesl odpovědnost jako provozovatel vozidla, může znaky zneužití práva vykazovat. S odkazem na judikaturu NSS však krajský soud připomněl, že v takovém případě musí být účelovost jednání a jeho zneužívající charakter v řízení dostatečně prokázány. Aplikace institutu zneužití práva představuje výjimečný postup, jemuž musí předcházet aktivita správního orgánu směřující ke zjištění, že ke zneužití práva v individuálním případě skutečně došlo a že účastník řízení tímto jednáním sleduje jiné než objektivním právem předpokládané cíle. Propojení spolku s jiným podobným spolkem a s osobou Petra Kocourka dle krajského soudu k závěru o zneužití práva nestačí. Další zjišťování správní orgány v tomto ohledu nečinily, ačkoli se žalobce v průběhu řízení bránil tvrzením, že vozidlo neprovozuje, neboť je předmětem sdílení ze strany členů spolku, a k tomuto tvrzení navrhl důkazy. Ani k navrženým důkazům se však správní orgány v předchozím řízení nevyjádřily a obranu žalobce žalovaný vypořádal pouze odkazem na stanovy spolku, který evidovaným provozovatelem vozidla není, osobu Petra Kocourka a podklady, které nejsou obsahem spisu. Krajský soud tak uzavřel, že v souzené věci se závěry o případném zneužití práva neopírají o dostatečně zjištěný a náležitě podložený skutkový stav.

II. Kasační stížnost žalovaného

[4] Žalovaný (stěžovatel) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížnosti z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Stěžovatel se domnívá, že zneužití práva dostatečně prokázal. Spolek Share CAR!, z.s. se specializuje na dopravní přestupky a jeho zápis jako provozovatele vozidla je ryze účelový. K tomu opětovně upozornil na propojení s osobou Petra Kocourka a spolkem Virtuální provozovatel, z. s. a setrval na argumentaci, že z listin to dokládajících (např. výpisy z rejstříků) a videozáznamu obsažených ve spise je princip služby virtuálního provozovatele jasný (spolek s vozidlem nijak nedisponuje ani neprovádí jeho údržbu). Zdůraznil, že účelový přepis vozidla na spolek Share CAR!, z.s. je ve svém důsledku v rozporu se smyslem dotčené právní úpravy. Poukázal rovněž na to, že žalobce zastupuje advokát, který je součástí celého projektu „pojištění proti pokutám“, jež stěžovatel považuje za negativní jev, mířící k rozložení systému státní správy v oblasti dopravních přestupků.

[5] Žalobce práva na vyjádření se ke kasační stížnosti nevyužil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Při posuzování kasační stížnosti NSS hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní

pokračování

zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele však tyto podmínky naplněny nejsou.

[7] Nejvyšší správní soud předesílá, že ke shodným závěrům jako v nyní souzené věci dospěl již v usneseních ze dne 9. 8. 2022, č. j. 7 As 11/2022-17, ze dne 18. 7. 2023, č. j. 2 As 17/2023-23, a ze dne 6. 11. 2023, č. j. 6 As 17/2023-23, v nichž posuzoval totožnou právní otázku týkající se téhož spolku Share CAR!, z.s. (ve věcech sp. zn. 2 As 17/2023 a 6 As 17/2023 se jednalo i o totožného stěžovatele), jimiž kasační stížnosti žalovaných správních orgánů odmítl pro nepřijatelnost.

[8] V souladu s dosavadní judikaturou NSS postupoval v daném případě i krajský soud, který správně připomněl, že z hlediska odpovědnosti za přestupek podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu je stěžejní, kdo je jako provozovatel zapsán v registru silničních vozidel. K těmto závěrům NSS dospěl již v rozsudku ze dne 23. 7. 2019, č. j. 1 As 318/2018-41, č. 3917/2019 Sb. NSS, jímž navázal na svůj předchozí rozsudek ze dne 28. 2. 2018, č. j. 1 As 222/2017-45. V něm se NSS sice v bodě 42 v obecné rovině dotkl možného postupu v případě zneužití práva účelovou evidencí provozovatele vozidla, tyto závěry však nelze aplikovat paušálně a izolovaně bez zohlednění kontextu, v jakém byly vysloveny (shodně usnesení č. j. 7 As 11/2022-17, bod 9). Ve věci sp. zn. 1 As 222/2017 NSS řešil situaci, kdy byl jako provozovatel zapsán původní vlastník vozidla, který již auto prodal, avšak v registru vozidel byl nadále evidován jako provozovatel. V nyní souzené věci však okolnosti změny údajů v registru a účelovost postupu původního a nového vlastníka vozidla navzdory judikatuře (viz následující bod odůvodnění) předmětem podrobnějšího zjišťování a prokazování správními orgány nebyly.

[9] K otázce zneužití práva krajský soud ve shodě s judikaturou NSS (viz např. rozsudky ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004-48, č. 869/2006 Sb. NSS, a ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011-8, č. 2452/2012 Sb. NSS) dovodil, že jednání označené jako zneužití práva musí být v řízení dostatečně prokázáno, a musí mu předcházet aktivita správního orgánu směřující ke zjištění, zda k takovému jednání skutečně došlo. V projednávané věci krajský soud správně uzavřel, že správní orgány podrobnější zjišťování skutkového stavu za účelem ověření, zda je deklarovaná činnost spolku čistě formální, že k žádnému sdílení vozidel ve skutečnosti nedochází a že k zápisu spolku jako provozovatele předmětného vozidla došlo účelově právě s cílem vyhnout se objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla za delikt ní jednání, neprováděly. Žádné z listin, na něž stěžovatel v kasační stížnosti odkázal, ani videozáznam součástí správního spisu nejsou.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[10] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Kasační stížnost proto podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[11] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci. Žalovaný (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalobci v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2024

Eva Šonková
předsedkyně senátu